

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CONWY

**AMODAU TRWYDDEDU A CHANLLAW AR GYFER
LLETYA CŴN**

Cynnwys

1. AMODAU CYFFREDINOL

- 1.1 Dangos Trwydded
- 1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod

2. LLETY AC AMGYLCHEDD

- 2.1 Amgylchedd Domestig
- 2.2 Maint y Llety
- 2.3 Gwely
- 2.4 Tymheredd a Gwres
- 2.5 Golau
- 2.6 Awyru
- 2.7 Glanweithdra
- 2.8 Rheoli Plâu
- 2.9 Cael Gwared ar Wastraff

3. 3. DIET A MAETH

- 3.1 Bwyd a Diod
- 3.2 Paratoi Bwyd a Chyfleusterau Storio

4. YMDDYGIAD ARFEROL

- 4.1 Cyfleusterau Ymarfer Corff
- 4.2 Goruchwyllo
- 4.3 Nifer Uchaf o Gŵn y Gellir eu Lletya

5. IECHYD A LLES

- 5.1 Cofrestru gyda Milfeddyg
- 5.2 Rheoli Clefydau a Chael Brechiadau
- 5.3 Cyfleusterau Arwahanu

- 5.4 Gofynion Amrywiol
- 5.5 Cludo Cŵn
- 5.6 Diogelu rhag Tân
- 5.7 Diogelwch Offer Trydanol

6. CADW COFNODION

- 6.1 Cofrestr

7. DEDDF LLES ANIFEILIAID 2006

- 7.1 Meddyginiaeth Rheolaidd
- 7.2 Cymdeithasu
- 7.3 Adnabod Cŵn

ARGYMHELLIAD

Polisi Yswiriant

MATERION ERAILL YN YMWNEUD Â GWEITHREDU SEFYDLIAD TRWYDDEDIG

- A – Dull Apeliadau
- B – Canllaw Rhagofalon Tân
- C – Iechyd a Diogelwch

1. AMODAU CYFFREDINOL

Amod y Drwydded	Canllaw
1.1 Dangos Trwydded a. Rhaid dangos copi o'r drwydded a'i hamodau cysylltiedig yn addas i'r cyhoedd mewn lle amlwg yn, ar, neu o amgylch yr adeilad, neu ar gael i bob un sy'n preswyllo.	
1.2 Cymeradwyaeth yr Awdurdod a. Oni bai y nodir fel arall, bydd yr amodau hyn yn berthnasol i'r holl adeiladau ac ardaloedd y mae gan y cŵn fynediad iddynt a/neu sy'n cael eu defnyddio mewn cysylltiad â lletya cŵn. b. Rhaid i'r trwyddedai wneud asesiad o'r risg i blant sy'n debygol o fod yn yr eiddo neu a achosir ganddynt. c. Ni fydd unrhyw gartref â phlant dan 5 mlwydd oed yn cael trwydded. d. Ni fydd unrhyw gi a gofrestrwyd o dan Ddeddf Cŵn Peryglus 1991 yn cael eu derbyn ar gyfer lletya. e. Ni ddylid lletya cŵn bach dan 6 mis oes gyda chŵn eraill oni bai eu bod yn dod o'r un aelwyd.	

2. Llety ac Amgylchedd

Rhaid cadw cŵn mewn llety sy'n addas o ran adeiladwaith, maint y llety, gwely, cyfleusterau ymarfer corff, tymheredd a gwres, golau, awyru, glanweithdra, a chael gwared ar wastraff.

Amod y Drwydded	Canllaw
2.1 Amgylchedd Domestig a. Rhaid i'r cŵn fyw yn y cartref fel anifeiliaid anwes y teulu. Ni ddylai fod unrhyw adeiladau, caetsys na libartau wedi'u hadeiladu. b. Bydd gan yr eiddo ei fynedfa ei hun ac ni ddylai fod â mynedfa wedi'i rhannu e.e. grisiau cymunedol. c. Cyn belled ag y bo'n ymarferol, ni ddylai unrhyw ardal/ ystafell yn y cartref y mae gan y cŵn fynediad iddynt, fod ag unrhyw beryglon corfforol na chemegol a allai beri anaf i'r cŵn. d. Dylai fod mynedfa uniongyrchol i ardal addas tu allan. Dylai'r ardal/ gardd gael ei defnyddio gan y perchennog yn unig (nid ei rhannu â phreswylwyr eraill).	Caiff trwyddedai eu cynghori i wirio gyda'r adran gynllunio am unrhyw ganiatâd cynllunio posibl y gallai fod ei angen.
2.2 Maint y Llety a. Rhaid bod digon o le ar gael i gadw'r cŵn ar wahân pe bai angen. b. Rhaid i osodiad yr eiddo alluogi'r cŵn i ddewis os ydynt am weld ci arall ai peidio.	Dylai fod nifer digonol o ystafelloedd ar gael i'r cŵn sy'n lletya i ganiatáu iddynt gael eu lletya ar eu pen eu hunain pe bai angen. Gallai hyn fod yn fanteisiol yn ystod y nos, neu mae rhai cŵn yn ffafrio cael ychydig o amser ar eu pen eu hunain.

2.3 Gwely a. Rhaid annog cleientiaid i ddarparu gwely ei hun ar gyfer bob ci. b. Rhaid cadw pob man cysgu yn lân ac yn sych.	Gall hyn helpu gyda setlo ci i mewn i amgylchedd newydd - cysuron cartref. Fodd bynnag, dylai'r Trwyddedai hefyd allu darparu deunydd gwely ychwanegol.
2.4 Tymheredd a Gwres a. Rhaid i gyfleusterau gwresogi ac oeri fod ar gael yn yr amgylchedd domestig a'u defnyddio yn unol â gofynion y ci unigol. b. Rhaid i ran o'r man cysgu fod yn lle gall y ci fwynhau isafswm tymheredd o 10°C ac uchafswm tymheredd o 26°C c. Yn yr ardal arwahanu rhaid cael dull o gynnal y tymheredd ar lefel addas ar gyfer cyflwr y ci, ac yn dibynnu ar gyngor y milfeddyg. Er hynny, ni chaniateir i wres yn yr ardal arwahanu fynd dros 26C neu'n is na 13C. d. Rhaid i'r sawl sydd â thrwydded sicrhau fod pob cyfarpar gwres yn ddiogel ac yn cydymffurfio â gofynion rheoleiddio ar gyfer yr anifeiliaid a'r bobl sy'n gweithio yno.	Er mwyn cynnal y tymheredd yn ôl y gofyn, efallai y bydd ffynonellau gwres unigol i gŵn yn ddigonol. Mewn rhai amgylchiadau bydd gofyn am wres cefndirol ychwanegol hefyd. Dylai dyfeisiau a ddefnyddir i wresogi ac oeri fod yn ddiogel ac ni ddylent beri risg o losgi neu drydanu rhywun. Dylai bod gard addas o flaen tannau agored.
2.5 Golau a. Rhaid darparu golau i ystafelloedd ymarfer a chysgu fel bod pob rhan i'w gweld yn glir. Lle bo hynny'n ymarferol, dylai hyn fod yn olau naturiol. b. Mae angen diffodd goleuadau yn ystod y nos er mwyn	Dylid ystyried yn yr amgylchedd domestig i leoliad unrhyw oleuadau annibynnol, a allai fel arall gael eu taro drosodd gan gŵn.

caniatáu patrymau cysgu cywir.	
2.6 Awyru a. Rhaid darparu awyriad i'r holl fannau mewnol heb greu drafftiau lleol, gormodol yn yr ardal gysgu. Rhaid hefyd gallu rheoleiddio newidiadau mewn tymheredd.	Yn yr amgylchedd domestig gellir darparu awyru digonol trwy agor ffenestr yn unig, ond dylid rhoi ystyriaeth lawn a chymryd camau i atal y risg o ddianc neu gyfaddawdu ar ddiogelwch y cŵn.
2.7 Glanweithdra a. Rhaid cadw pob man lle mae gan y cŵn fynediad iddynt, gan gynnwys y gegin ac ati, yn lân ac yn rhydd rhag cronriad o faw a llwch a rhaid eu cadw mewn modd sy'n ffafriol i gynnal rheolaeth rhag afiechyd ac er mwyn cysur y cŵn. b. Rhaid cael gwared ar unrhyw garthion a deunydd sydd wedi'u baeddu o ardaloedd a ddefnyddir gan gŵn o leiaf unwaith y dydd ac yn amlach os oes angen.	Ceir rhestr o ddiheintyddion yn: http://disinfectants.defra.gov.uk/
2.8 Rheoli Plâu a. Rhaid cyflwyno mesurau i sicrhau nad oes unrhyw lygod, pryfaid neu unrhyw blâu eraill yn y cartref. Rhaid delio â phlâu o'r fath gan ddefnyddio cynnyrch milfeddygol addas yn ddi-oed i ddileu unrhyw bla.	Dylid dilyn canllaw'r gwneuthurwr wrth ddefnyddio cynhyrchion rheoli er mwyn lleihau'r risg i gŵn.
2.9 Cael Gwared ar Wastraff a. Rhaid darparu cyfleusterau ar gyfer derbyn, storio a chael gwared ar wastraff yn y dull cywir.	Dylai deiliad y drwydded wirio gydag Asiantaeth yr Amgylchedd am y canllaw cyfredol ynglŷn â'r dull addas o gael gwared ar

b. Dylid cymryd gofal penodol i wahanu gwastraff clinigol sy'n codi wrth drin a thrafod cathod gyda chlefydau heintus. c. Rhaid cytuno ar gyfleusterau gwaredu gwastraff anifeiliaid gyda'r Awdurdod Trwyddedu a chydymffurfio â'r rheoliadau gwastraff cyfredol.	wastraff.
---	-----------

3. Diet a Maeth

Rhaid i bob ci sy'n preswyllo gael digon o fwyd addas. Rhaid i ddŵr iach fod ar gael drwy'r amser a rhaid ei newid yn ddyddiol. Rhaid i gyfleusterau paratoi bwyd digonol fod ar gael.

Amod y Drwydded	Canllaw
3.1 Bwyd a Diod a. Rhaid bod gan bob ci gyflenwad digonol o fwyd addas yn unol â chyfarwyddyd y cleient. b. Rhaid i ddŵr yfed ffres fod ar gael bob amser a rhaid glanhau'r bowlen yfed yn ddyddiol. Rhaid newid y dŵr o unwaith y dydd o leiaf. c. Rhaid darparu bowlen ei hun i bob ci. d. Rhaid gallu glanhau a diheintio bowlenni bwyta ac yfed yn hawdd i atal croeshalogi. e. Rhaid glanhau bowlenni bwyd ar ôl pob pryd bwyd.	Dylai bwyd gael ei ddarparu gan berchennog y ci er mwyn osgoi unrhyw newid sydyn yn neiet y ci a all achosi problemau treulio. Dylai cŵn gael mynediad i'w powlenni bwyd eu hunain, a dylid monitro rhai sy'n swil wrth fwyta. Dylai pob ci dderbyn diet sy'n cyflawni ei ofynion maethol ac sy'n cyfateb i'w hoedran, brîd, statws atgenhedlu, sgôr cyflwr y corff a lefel gweithgaredd. Cyfeiriwch at Godau Ymarfer Llywodraeth Cymru
3.2 Paratoi Bwyd a Chyfleusterau Storio a. Rhaid darparu cynwysyddion aerglos ar gyfer storio	Dylid paratoi bwyd cŵn mewn ardaloedd hollol ar wahân i'r rhai

bwydydd sych. b. Rhaid storio bwyd heb ei goginio a gweddillion tuniau agored mewn cynwysyddion â gorchudd, heb fetel, heb fod yn gollwng yn yr oergell. c. Rhaid cadw'r holl gyflenwadau swmp o fwyd mewn cynwysyddion atal fermin.	a ddefnyddir i baratoi bwyd i bobl am resymau hylendid.
--	---

4. Ymddygiad Arferol

Mae'n rhaid i gŵn allu dangos patrymau ymddygiad arferol bob amser. Mae'n rhaid iddynt gael cyfle i fwynhau ymarfer corff a chael eu goruchwyllo'n ddigonol.

Amod y Drwydded	Canllaw
4.1 Cyfleusterau Ymarfer Corff a. Rhaid i gŵn dderbyn ymarfer corff yn ôl dymuniadau'r perchennog. b. Os caiff cŵn eu cymryd oddi ar yr eiddo, rhaid iddynt gael eu cadw ar denynnau oni bai fod caniatâd ysgrifenedig y perchnogion yn caniatáu ymarfer corff heb dennyn. c. Rhaid i ardal ymarfer corff / gardd yr eiddo ac unrhyw ardal arall, y mae gan y cŵn preswyl fynediad iddynt, fod yn gwbl sicr a diogel. d. Rhaid i ffensys fod yn ddigonol i gynnig diogelwch i atal dianc a bod yn ddiogel, heb unrhyw wrthrychau miniog peryglus na darnau'n ymwithio allan. e. Rhaid i gatiau fod yn ddiogel.	Dylid ystyried oedran, ffitrwydd, anian a diogelwch y cŵn ac i'r math addas o ymarfer corff, er enghraifft gall amgylchiadau olygu efallai nad yw'n briodol caniatáu i gi gael ei ymarfer oddi ar y tennyn.

4.2 Goruchwyliaeth a. Rhaid i berson addas a phriodol sydd â phrofiad perthnasol fod ar gael bob amser i oruchwyllo ac i ddelio ag argyfyngau pryd bynnag y mae cŵn yn cael eu lletya yn yr adeilad. b. Rhaid ymweld â chŵn yn rheolaidd, yn ôl yr angen ar gyfer eu hiechyd, eu diogelwch a'u lles ac ni ddylid eu gadael heb oruchwyliaeth am fwy na 3 awr ar y tro ac yna nid yn rheolaidd. c. Dim ond pobl dros 16 oed sy'n cael cerdded y cŵn mewn mannau cyhoeddus heb oruchwyliaeth.	Mae'n rhaid i unrhyw un sy'n goruchwyllo'r cŵn gael gwybodaeth ddigonol a phrofiad i allu ymdrin â'r cŵn yn gywir ac yn ddiogel. Mae'n rhaid iddynt allu adnabod os yw ymddygiad ci yn awgrymu bod problem a gweithredu'n briodol. Dylai fod gan y trwyddedai/ staff goruchwyllo fynediad at God Ymarfer ar Les Cŵn a bod yn gyfarwydd ag ef a phob deddfwriaeth berthnasol arall.
4.3 Nifer Uchaf o Gŵn y Gellir eu Lletya a. Nodir y nifer uchaf o gŵn a gedwir ar unrhyw un adeg ar y drwydded ac ni ddylid mynd y tu hwnt iddynt. b. Bydd y nifer uchaf hwn o gŵn yn cael ei bennu gan gyfleusterau'r adeilad. c. Rhaid cwtdogi ar y nifer o gŵn preswyl a ganiateir os oes methiant i gydymffurfio â gofynion y drwydded. d. Gellir lletya cŵn o wahanol aelwydydd gyda'i gilydd ar yr un pryd ar yr amod y cynhelir asesiad ymlaen llaw o'u anian, eu cymdeithasgarwch a'u hanes preswyl i sicrhau bod y trefniant yn addas ac y ceir caniatâd yr amrywiol berchnogion. e. Ni ddylid lletya cŵn ag unrhyw gathod, oni bai eu bod fel arfer yn byw gyda'i gilydd ar yr un cartref. f. Lle mae ci neu gath yn byw yn barhaol yn yr eiddo, rhaid	Rhoddir ystyriaeth gan yr awdurdod trwyddedu i'r sefydliad yn ei gyfanrwydd; gan gynnwys llety sydd ar gael, cyfleusterau ymarfer corff, a lefel o gydymffurfiaid parhaus â'r drwydded wrth benderfynu ar yr uchafswm o gŵn y gellir eu cadw yn yr eiddo trwyddedig. Lle nad ydyw'r awdurdodau trwyddedu yn fodlon gyda gallu deiliad bwriedig y drwydded neu ddeiliad presennol y drwydded, gallent leihau ar y nifer o gŵn y gall sefydliad ofalu amdanynt. Efallai y bydd modd profi tystiolaeth o hyn os ydynt yn methu ag ateb amodau'r drwydded e.e. diffyg ymarfer corff i gŵn a glanweithdra gwael.

cael caniatâd ysgrifenedig gan berchnogion y ci wedi'i letya yn dilyn sesiwn ymglyfarwyddo.	
---	--

5. Iechyd a Lles

Rhaid cymryd camau rhesymol i atal a rheoli clefydau heintus neu ymledol rhag lledaenu ymysg anifeiliaid. Rhaid i unrhyw anifail sâl neu sydd wedi'i anafu dderbyn gofal a thriniaeth addas heb oedi. Mae cyfleusterau arwahanu, offer cymorth cyntaf a diogelwch tân yn hanfodol.

Amod y Drwydded	Canllaw
5.1 Cofrestru gyda Milfeddyg a. Rhaid i bob sefydliad preswyl gofrestru gyda Milfeddyg a sicrhau bod manylion llawn ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu. b. Rhaid gwybod pwy yw milfeddyg y cleientiaid, ac ymgynghori â nhw os oes angen. c. Rhaid cael cyngor milfeddyg lle ceir arwyddion o glefyd, anaf neu salwch. Pan fydd ci yn sâl neu wedi'i anafu rhaid dilyn unrhyw gyfarwyddiadau triniaeth a roddwyd gan y milfeddyg i'r gair. d. Rhaid rhoi gwybod i'r Awdurdod Trwyddedu am unrhyw anifail sy'n marw yn yr eiddo. e. Rhaid i'r Trwyddedai wneud trefniadau i'r corff gael ei storio yn adeilad milfeddyg nes bydd y perchnogion yn dychwelyd.	Gellir cael cyfeiriadau milfeddygon gan Goleg Brenhinol y Milfeddygon: http://www.rcvs.org.uk/FindAVet

5.2 Rheoli Clefydau a Rhoi Brechiadau a. Rhaid cymryd camau digonol i atal a rheoli ymlediad clefydau heintus ac ymledol, a pharasitiaid ymhlith y cŵn, staff ac ymwelwyr. b. Rhaid i gŵn sy'n lletya neu'n preswylïo gael cofnod diweddar o amddiffyniad wedi'i gymeradwyo gan filfeddyg rhag clefyd y cŵn, hepatitis heintus cŵn (adeno firws cŵn), leptosbïrosis (L.canicola a L.icterohaemorrhagicae) a'r paro firws ac unrhyw glefyd perthnasol arall. Rhaid cadw cofnod bod y dystiolaeth hon wedi cael ei darparu ar y safle trwy gydol arhosiad y ci. c. Rhaid cymryd rhagofalon i atal chwain, trogod, parasitiaid coluddol a pharasitiaid eraill rhag lledaenu mewn cŵn sy'n lletya a chŵn preswyl; rhaid i hyn gynnwys triniaeth arferol o'r lletya. Rhaid cadw tystiolaeth o'r holl driniaeth arferol a thriniaeth argyfwng ar gyfer parasitiaid. d. Yn dilyn pwl o glefyd heintus yn ystod unrhyw arhosiad, rhaid i'r adeilad gael cyfnod cwarantîn rhesymol cyn derbyn preswylwyr newydd. Bydd y cyfnod hwn yn cael ei nodi gan yr Awdurdod Trwyddedu fel y cytunwyd gyda'i filfeddyg awdurdodedig.	Gallai rhagofalon digonol gynnwys brechiadau atgyfnerthu blynyddol ac unrhyw gamau ataliol eraill ar ddisgresiwn deiliad y drwydded. Ym mhob achos, dylid gwneud hyn ar ôl ymgynghori gyda milfeddyg.
5.3 Cyfleusterau Arwahanu a. Rhaid i gyfleusterau arwahanu gydymffurfio ag amodau eraill y drwydded, ond mae'n rhaid iddynt fod ar wahân yn gorfforol oddi wrth unrhyw gi arall. b. Rhaid i gyfleusterau digonol gael eu darparu i atal clefyd heintus rhag lledaenu rhwng y cyfleusterau arwahanu a'r cytiau cŵn eraill.	Dylid dogfennu cyngor milfeddygol ynghylch ynysu cŵn â chlefydau a allai fod yn heintus a'i ddilyn ar unwaith. Mae angen ynysu anifeiliaid yn effeithiol a disgwylir gweld tystiolaeth o gyfranogiad milfeddygol.

c. Rhaid bod mesurau bioddiogelwch effeithiol yn eu lle a bod pawb yn deall y rhain. d. Rhaid i'r Trwyddedai hysbysu'r Awdurdod Trwyddedu ar y diwrnod gwaith nesaf os bydd ci yn datblygu clefyd heintus.	
5.4 Gofynion Amrywiol a. Rhaid i offer cymorth cyntaf â digon o eitemau sy'n addas i'w defnyddio ar gŵn fod ar gael ac yn hygyrch ar y safle. b. Ni ddylid lletya cŵn gwryw heb eu disbaddu neu eist yn cwnna neu sydd ar fin cwnna gyda'i gilydd. c. Pe bai ci yn dianc neu'n mynd ar goll o gytiau cŵn preswyl trwyddedig, rhaid i'r sawl â thrwydded roi gwybod i'r Awdurdod Trwyddedu cyn gynted ag y bo'n ymarferol a heb ormod o oedi. d. Rhaid rhoi manylion llawn y dyddiad, amser, lleoliad ac amgylchiadau'r digwyddiad, disgrifiad o'r ci, manylion llawn y perchennog, ac unrhyw gamau adfer a gymerwyd yn barod gan ddeiliad y drwydded i'r Awdurdod Trwyddedu. e. Rhaid i berthynas, ffrind neu gymydog o fewn 5 munud o amser teithio fod â set sbâr o allweddi a mynediad i'r adeilad rhag ofn y bydd argyfwng. Rhaid i'r manylion hyn fod ar gael i'r Awdurdod Trwyddedu.	Mae'n syniad da i ofyn i berchnogion pryd oedd gast heb ei hysbaddu yn ei thymor diwethaf, fel bod staff y cytiau cŵn yn ymwybodol os yw'r ast yn debygol o ddod i dymor yn ystod yr arhosiad. Mae'r rhan fwyaf o Awdurdodau yn gweithredu llinell frys "y tu allan i oriau", gellir rhoi gwybod am unrhyw gŵn sydd wedi dianc i'r cyfleuster hwn yn y lle cyntaf os nad ydych yn gallu cysylltu â'ch adran drwyddedu. Dylid cysylltu ag asiantaethau fel yr Heddlu a dylid rhoi gwybod i Wasanaeth Warden Cŵn y Cyngor ar y cyfle cyntaf posibl hefyd.
5.5 Cludo Cŵn a. Rhaid i drwyddedai sy'n cynnig gwasanaethau casglu a danfon sicrhau fod cerbydau yn cydymffurfio â rheoliadau	Mae'r ddeddfwriaeth yn diffinio'r gofynion i sicrhau 'Lles Anifeiliaid sy'n cael eu Cludo'. Gallwch holi eich arolygydd trwyddedu am fanylion y rheoliadau cyfredol. Gall esiamplau gynnwys; Caets/caetsys cŵn wedi'u gosod yn ddiogel a digon o

cyfredol Lles Anifeiliaid sy'n cael eu Cludo	awyru. Yn ogystal â gofyniad i gael tystysgrif awdurdodi cludwyr.
5.6 Diogelu rhag Tân a. Rhaid cael cynllun argyfwng tân a gadael yr adeilad. b. Rhaid cael digon o ffyrdd o ganu'r larwm mewn achos tân neu unrhyw argyfwng arall. c. Rhaid cynnal offer diffodd tân a synwryddion yn gywir a'u gosod mewn lle addas. Mae angen rhoi gwasanaeth i ddiffoddwyr tân neu gael rhai newydd yn ôl yr angen. d. Ni ddylid lleoli offer gwresogi mewn lleoliad neu ddull lle mae modd iddynt beri risg o dân neu risg i gŵn. e. Rhaid cymryd rhagofalon i atal unrhyw ddeunyddiau rhag casglu a allai beri risg o dân. f. Rhaid i ddeiliad yr eiddo fod yn ymwybodol o leoliad y cŵn yn yr eiddo bob amser. g. Rhaid bod gan y Trwyddedai drefniadau addas ar gyfer lletya cŵn dros dro os bydd y safle trwyddedig yn cael ei wneud yn annrhigiadwy.	Rhaid i'r weithdrefn hon gynnwys cyfarwyddiadau sy'n delio â lle dylid mynd â'r cŵn. I gynorthwyo â chydymffurfio â'r rheoliadau, gweler y manylion yn Atodlen B ynghlwm.
5.7 Diogelwch Offer Trydanol a. Mae'n rhaid i chi sicrhau fod pob system drydanol yn cael ei hadeiladu a'i chynnal yn ddigonol, er mwyn osgoi perygl, cyn belled ag sy'n ymarferol, yn unol â Rheoliadau Trydan yn y Gweithle 1989.	I gynorthwyo â chydymffurfio â'r rheoliadau, gweler y manylion yn Atodlen C ynghlwm.

6. Cadw Cofnodion

Rhaid cadw cofnodion fel sy'n ofynnol gan y ddeddfwriaeth, gan roi manylion am yr holl wybodaeth berthnasol am bob ci sy'n preswyllo a chyfateb hynny gyda rhif unigol cwt y ci, i sicrhau bod y sawl sydd â thrwydded yn llwyr ymwybodol o anghenion unigol y ci.

Amod y Drwydded	Canllaw
6.1 Cofrestr a. Rhaid cadw cofrestr o'r holl gŵn sy'n preswyllo. Mae'r wybodaeth a gedwir yn gorfod cynnwys y canlynol: • Dyddiad cyrraedd • Enw'r ci, yn ogystal ag unrhyw farc adnabod arall, fel rhif microsglodyn neu datŵ • Disgrifiad, brîd, oed a rhyw'r ci • Enw, cyfeiriad a rhif ffôn y perchennog neu'r ceidwad • Enw, cyfeiriad a rhif ffôn yr unigolyn cyswllt tra bydd y ci'n preswyllo • Enw, cyfeiriad a rhif ffôn milfeddyg y ci • Dyddiad y disgwylir i'r ci adael a gwir ddyddiad gadael, i lechyd, lles a gofynion maeth • Swm a gweinyddiaeth unrhyw feddyginiaeth ar bob achlysur y'i rhoddir b. Rhaid sicrhau bod cofnodion ar gael am o leiaf 24 mis a'u cadw mewn dull i alluogi swyddog ag awdurdod i gael mynediad hawdd at wybodaeth o'r fath. c. Lle cedwir cofnodion ar gyfrifiadur, rhaid cadw copi caled wrth gefn. d. Mae'n rhaid i'r gofrestr hefyd fod ar gael i aelodau o staff y sefydliad bob amser.	Dylai'r gofrestr fod mewn fformat sy'n glir ac yn hawdd i'w deall gan unrhyw staff a'r archwilydd trwyddedu.

7. Deddf Lles Anifeiliaid 2006 – Gofynion Dyletswydd Gofal

Mae Adran 9 o'r Ddeddf uchod yn gosod dyletswydd gofal ar unigolyn sy'n gyfrifol am anifail. Mae'r Ddeddf yn datgan bod unigolyn yn cyflawni trosedd os nad ydynt yn cymryd camau rhesymol i sicrhau anghenion yr anifail hwnnw. Er mwyn sicrhau eich bod yn cydymffurfio â'r dyletswyddau hyn, mae'r Cyngor wedi rhoi manylion am ofynion penodol a chanllaw y mae'n rhaid i chi ei dilyn.

Lle ceir posibilrwydd bod Dyletswydd Gofal yn cael ei dorri o dan Ddeddf Lles Anifeiliaid 2006, fe allai'r Cyngor ddewis cyflwyno Rhybudd Gwelliant i ddatrys y broblem.

Amod y Drwydded	Canllaw
7.1 Meddyginiaeth Rheolaidd a. Rhaid i unigolyn cymwys ac addas roi meddyginiaeth neu driniaeth reolaidd/ddyddiol i unrhyw gi sy'n preswyllo ac angen eu derbyn. b. Rhaid trafod faint a pha mor aml y dylid rhoi meddyginiaeth yn llawn a'u cofnodi cyn arhosiad y ci.	Mae'n arfer da i ddeiliad y drwydded gael tystiolaeth ysgrifenedig ynglŷn ag unrhyw ofynion meddyginiaeth i ddiogelu lechyd a Lles y ci ac i ddiogelu eu hunain rhag unrhyw broblemau yn y dyfodol. Wrth gael eu lletya, dylid llunio rhestr wirio o ddiwrnod ac amser pob gweinyddiaeth o feddyginiaeth a llofnod wrth ymyl hynny.
7.2 Cymdeithasu a. Rhaid rhoi'r cyfle i bob anifail gael rhyngweithio a chael ysgogiad dyddiol.	Dylid gwneud ymarfer corff, chwarae a chyswllt dynol priodol i sicrhau bod cŵn yn cael cymaint ag y byddent wedi arfer ag ef yn amgylchedd eu cartref.
7.3 Adnabod Cŵn	

a. Rhaid i gŵn wisgo coler a thag adnabod yn ystod eu hamser yn lletya. Rhaid i'r tag arddangos enw, cyfeiriad a rhif ffôn yr adeilad lletya.	Dylai pob ci preswyl wisgo tagiau Adnabod cŵn yr Eiddo e.e.: “Rwy’n aros yng Nghytiau Preswyl Cŵn ABC” a’r manylion cyswllt. Mae hwn yn arfer da ac yn arbennig o bwysig pan fod cŵn yn derbyn ymarfer corff (gyda chaniatâd y perchnogion) tu allan i'r eiddo trwyddedig. Os bydd y ci yn mynd ar goll gall hwyluso aduniad buan.
--	--

Argymhelliad

Argymhelliad	Canllaw
Polisi Yswiriant Fe argymhellir yn gryf y dylai pob sefydliad preswyl gael yswiriant cynhwysfawr a digonol.	Dylai'r yswiriant ddelio ag amrywiaeth eang o “anffodion cŵn”, o ofal milfeddyg mewn argyfwng, colled, atebolrwydd trydydd parti, ac atebolrwydd y cyflogwr lle bo'n briodol.

MATERION ERAILL YN YMWNEUD Â GWEITHREDU SEFYDLIAD TRWYDDEDIG

A. TREFN APELIO

Deddf Sefydliadau Lletya Anifeiliaid 1963 - Adran 1 (4)

Caniateir i unrhyw un a dramgwyddir gan wrthodiad awdurdod lleol i roi trwydded o'r fath, neu gan unrhyw amod y mae trwydded o'r fath yn ddarostyngedig iddo, apelio i'r Llys Ynadon; a chaiff y Llys roi pa bynnag gyfarwyddiadau fel yr ystyria sy'n briodol ynghylch y drwydded neu ei hamodau fel y gwêl yn briodol.

B. CANLLAW RHAGOFALON TÂN

Rhoddir y wybodaeth ganlynol i'r sawl â thrwydded, er mwyn cydymffurfio â gofynion rhagofalon tân sydd wedi'u manylu yn amodau trwyddedu'r Cyngor, sy'n gofyn am gymryd camau priodol i ddiogelu anifeiliaid mewn achos tân neu unrhyw argyfwng arall.

Bwriad y canllaw yw sicrhau bod y ffyrdd o ddianc a rhagofalon tân cysylltiedig yn ddigonol i breswylwyr dynol. Dylid cadw mewn cof y gallai deddfwriaeth arall ymdrin â gofynion diogelwch tân i bobl.

Dylid ystyried y materion canlynol :

1. Mynediad at Gyflenwadau Diffodd Tân a Dŵr – Dylid darparu mynediad da at offer diffodd tân (lled o 3.7m ar y lleiaf) i bob hydrant a ffynonellau dŵr eraill a dylid darparu llawr caled. Dylid dangos bwrdd gydag enw'r eiddo yn glir ger y mynediad ffordd agosaf.
2. Ffyrdd o Ddianc – Dylid dylunio llwybrau dianc i anifeiliaid sy'n ffordd syth allan o'r adeiladau, gyda chyn lleied â phosibl o gymorth dynol. Dylid trefnu drysau llociau fel y gall anifeiliaid adael yn sydyn a dylid osgoi troadau llym, rhwystrau a rampiau ar y llwybrau dianc cyn belled â phosibl.

- a) Dylai'r eiddo gael allanfeydd sydd â digon o led ac uchder i ganiatáu mynediad hawdd at yr anifeiliaid ar bob adeg.
- b) Dylid gallu agor allanfeydd yn hawdd o'r tu mewn heb ddefnyddio goriad.
- c) Os oes angen, dylid gwneud darpariaeth i gael gafael ar ddeiliad goriad yn sydyn.

Mewn adeiladau sy'n fwy na 18 metr mewn lled neu le ceir nifer fawr o anifeiliaid, dylid darparu dwy allanfa a'u lleoli cyn belled i ffwrdd o'i gilydd â phosibl. Dylai'r pellter teithio gael ei gyfyngu i 45 metr.

3. Arwyddion Dim Ysmygu – Dylid dangos Arwyddion Dim Ysmygu ym mhob ardal sydd gyda gwair a gwellt a lle bo'n ymarferol, dylid cymryd rhagofalon yn erbyn mynediad heb awdurdod, yn enwedig gan blant.
4. Gosodiadau trydanol – Dylid glanhau gosodiadau trydanol gan gynnwys lampau, yn rheolaidd fel nad ydyw llwch yn casglu. Dylid gosod a diogelu offer trydanol, gwresogyddion ac ati fel eu bod yn bellter diogel o unrhyw ddeunydd gwely fflamadwy.
5. Offer Diffodd Tân
 - a. Diffoddwyr Tân Cludadwy – Mae'r canlynol yn cael eu hargymell ar y lleiaf:
 - Mae adeiladau nad ydynt yn fwy na 200 metr sgwâr mewn arwynebedd yn gofyn am o leiaf 2x9 litr o ddiffoddwyr dŵr, i adeiladau dros 200 metr sgwâr mae angen diffoddwr tân ychwanegol am bob 200 metr sgwâr ychwanegol neu ran ohono.
 - Rhaid i ddiffoddwyr tân cludadwy ateb gofynion BS EN 3 a chael eu gosod a'u cynnal yn unol â'r argymhellion a roddir yn BS 5306.
 - Yn dibynnu ar ganlyniad eich asesiad risg tân, gallai fod yn bosibl lleihau hyn i un diffoddwr mewn eiddo bach iawn, gyda gofod llawr sy'n llai na 90m².
 - **Ni ddylid** defnyddio diffoddwyr tân sy'n cynhyrchu sŵn uchel, e.e. CO₂, neu gymylau mawr o bowdr sych, yn agos at anifeiliaid.
 - b. Peipiau Dŵr – Gellir darparu peipiau dŵr fel dull opsiwn gwahanol i ddiffoddwyr tân cludadwy. Dylid cael un beipen ar gyfer bob 800 metr sgwâr o arwynebedd neu ran ohono ar y lleiaf. Fe ddylai gydymffurfio â BS 5306: Rhan 1. Mae peipiau golchi yn dderbyniol os oes llif rheolaidd o ddŵr sy'n gallu cynhyrchu ffrwd dŵr o 5 metr ar y lleiaf. Ni ddylai peipiau dŵr fod yn fwy na 45m o hyd a dylid eu lleoli fel y gellir mynd â'r chwistrell o fewn i 6m o bob rhan o'r eiddo sydd wedi'i ddiogelu.

6. Rhybuddion Tân – Dylai pob aelod o staff yn y sefydliad fod yn gyfarwydd gyda pha gamau gweithredu y dylid eu cymryd mewn achos tân. Rhaid darparu rhybudd ysgrifenedig ac amlwg yn dynodi'r camau i'w cymryd mewn achos tân a lleoliad y ffôn agosaf. Gall y rhybudd hwn gynnwys y canlynol:

“Wrth ddarganfod tân, sicrhewch fod yr adeilad yn cael ei wagio.

Ffoniwch y Frigâd Dân {mae'r ffôn agosaf yn}.

Ceisiwch ddiffodd y tân drwy ddefnyddio'r offer diffodd tân a ddarperir, os yw hi'n ddiogel i wneud hynny ac ati”

7. *Cyfeirnod Map O/S – Dylid cael Cyfeirnod Map Arolwg Ordnans ar gyfer yr eiddo a'i arddangos gyda'r Rhybudd Tân a ddarperir.*

Mae'r Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005 yn gofyn bod yr holl ragofalon tân hanfodol yn cael eu rhoi ar waith i ddiogelu unigolion perthnasol rhag ofn y bydd tân yn yr eiddo ac o'i gwmpas, y mae'r ddeddfwriaeth yn gymwys iddo.

Mae'r cyfrifoldeb am gydymffurfio â'r gorchymyn gyda'r 'unigolyn cyfrifol'. Mewn gweithle, y cyflogwr yw hwn ac unrhyw unigolyn arall a all fod â rheolaeth o unrhyw ran o'r eiddo, e.e. y deiliad neu'r perchennog. Mewn unrhyw eiddo arall yr unigolyn/unigolion mewn rheolaeth o'r eiddo fydd yn gyfrifol.

Rhaid i'r unigolyn cyfrifol:

Gynnal Asesiad Risg Tân a rhaid cofnodi'r canfyddiadau arwyddocaol os oes pump neu fwy o unigolion yn cael eu cyflogi, os yw'r eiddo wedi'i drwyddedu neu os yw hysbysiad newidiadau ar waith.

I'ch cynorthwyo chi ymhellach, mae'r Fire Safety Guide to Animal Premises and Stables (ISBN: 978 1 85112 884 6) ar gael o'r Stationary Office neu drwy wefan yr Adran Gymunedau a Llywodraeth Leol (www.communities.gov.uk).

C. IECHYD A DIOGELWCH

Mae Deddf Iechyd a Diogelwch yn gymwys i bob busnes, waeth bynnag pa mor fychan ydyw. Fel cyflogwr neu unigolyn hunan gyflogedig, rydych yn gyfrifol am iechyd a diogelwch yn eich busnes. Mae angen i chi gymryd y camau cywir i leihau'r risgiau o beryglon gweithle a darparu amgylchedd gwaith diogel.

Ceir canllaw o'r enw "Health and safety made simple". Mae'r canllaw hwn yn gwneud bywyd yn haws i chi drwy ddarparu'r wybodaeth sylfaenol ynglŷn â beth rydych angen ei wneud mewn un lle. Bydd yn eich helpu i roi cychwyn arni wrth reoli iechyd a diogelwch yn eich busnes.

Efallai y bydd angen i chi wneud rhai pethau ychwanegol gydag ambell i weithgaredd i sicrhau eich bod yn cydymffurfio â'r gyfraith. Gellir cael canllawiau pellach ar bynciau penodol fel rheoli asbestos, atal salwch ar ôl cysylltu ag anifail ac ati, a modelau asesiadau risg ar gael ar-lein ar www.hse.gov.uk. Gallwch hefyd gysylltu â'r Tîm Iechyd a Diogelwch yng Nghyngor Bwrdeistref Sirol Conwy ar 01492 575283 a gofynnwch am y swyddog dyletswydd neu anfonwch e-bost atom ar licensing@conwy.gov.uk

Gellir llwytho'r daflen "Health and Safety made simple" i lawr drwy ddilyn y ddolen gyswllt ganlynol:
<http://www.hse.gov.uk/pubns/indg449.pdf>